

Otázka: Odchov telat a jalovic, odchov a chov plemenných býků

Předmět: Chov zvířat a veterinářství

Přidal(a): Baruu

Odchov telat

Začíná narozením

Končí v 6 měsících

Váha telete 6-8% váhy matky-> 20-50 kg

Průběh porodu a poporodní ošetření telete

Zajistit- růst a vývoj telete

-odolnost

-rozvoj užitkových vlastností

Období- 3

-podle podávaných krmiv a podle rozvoje trávicího traktu

-Mlezivové období- trvá 5 dnů

-mlezivo jde do slezu, tráví se z 95-97%

-dostat mlezivo do 2 hodin po narození->důležité pro obranyschopnost, 100% propustná střevní stěna

- 2l po 4-6 hodinách

-do 3dne věku se napájí 2-3x, 7-9l

-a) sání od matky- nejrozšířenější způsob

-optimální teplota

-tele pije podle své potřeby

-b) napájení- mlezivem od vlastní krávy

-směšné mléko

-teplota podávání 25-38C

-můžeme okyselit- kys. mravenčí->podáváme při nižší teplotě

-může se zmrazit

-hustota 1050g/l- kolostoměr

-mléčné výživa-končí rozvojem předžaludků a přechodem na rostlinou váživu

-přirozená potrava telete do 60 dnů věku

-stravitelné z 95-97%

- nativní mléko- tele saje (chkbtm)

-1 kg přírůstku na 10-12 kg mléka

-a) kojné krávy-mají vady vemene

-cucalky

-1 až 2 telata

-b) napájení- optimální teplota 25-38C

-můžeme okyselit a podávat při nižší teplotě

-mléčné nápoje- mléčná krmná směs+ voda

-vyrábí se s okyselovacím prostředkem- pH 5,4 nejchutnější

-zkrmuje se v den přípravy

-startér-od týdne věku

-rozvoj předžaludků

-bílkoviny, energie

-adlibitně

-obiloviny, kukuřice, sója, granulovaný koncentrát

-voda-pitná, kvalitní, celodenné k dispozici

-seno- kvalitní, ke konci mléčné výživy

-odstav-tele by mělo denně sežrat 1-1,5kg startéru

-zdravé

-80kg, 8 týdnů

-tradiční-v chkbtpm

-teleti jsou 3 měsíce

- zkrácený- teleti 2 měsíce
  - časný- 1,5měsíce
  - rostlinná výživa-nejméně náročná
  - tele volně přejde na rostlinná krmiva
  - končí v 6 měsících věku
  - startér-postupně nahrazovaný obilovinami
  - 2 kg
  - seno-adlibitum- Ca, Mg
  - voda
  - objemná šťavnatá krmiva- senáž siláž
  - směsná KD pro dojnice
- Ustájení telat- mlezivové a mléčné období- telata jsou s matkami
- dojného skotu- vzdušný odchov telat (VIB)
  - 30 telat
  - využívá příznivého působení nízkých teplot- podpora termoregulace, odolnost, rozvoj dýchacího a oběhového aparátu- telata zdravější a utužilejší
  - VIB- jedno tele
  - musí mít oční a sluchový kontakt s jinými telaty
  - do 18 hod od narození
  - nastlaný slámou- léto 30 cm

-zima 50 cm

-přistýláme denně

-požadavky-snadno očištělný

-účinně provětrávaný, snadná manipulace, odolný nízkým teplotám, zajišťovat snadnou obsluhu telete, zamezit fyzickému kontaktu telete, poskytovat komfort

-výběh- 1/3 se nastýlá, krmiště

-VSP- venkovní skupinový box

-5-10 telat

-do konce období

-teletníky- ustájení skupinové

-mléčný krmný automat- milch taxi

-rostlinné období- pokračování vzdušného odchovu-VSB

-VSB-přístřešky s boxovými loži

-napájecí žlaby

-zábrany, krmný stůl, za dřeva, podloží nepropustný a spádovaný

-mechanizované pracovní operace

-dva proti sobě

-výhody- navazují na VIB

-stájový odchov- u nás nejrozšířenější

-telata volně v kotcích

-kotce stlané-hluboká podestýlka, rošty

-krmiště- ve stáji, venku

-přístřešky- adaptovaný starý nepotřebovaný přístřešky

-speciálně postavené objekty

-jedna stěna otevřená

-boxový lože

-hluboká podestýlka, spádová podlaha

-ustájení volné

Ošetřování telat-o zdravotní stav

-vytvořit termoneutální zóna

-vadí více teplo

-nejhorší vysoká vlhkost- porucha srsti

-optimální teplota 10-18C

-optimální vzdušná vlhkost 60-75%-> méně- vysoušení sliznic, kašel, chřipky

->více- rozvoj plísní, chřipky

-správná výživa

-sledování růstu a vývinu

-odrohování- 2-3 týdny

-elektrokauter, chemická cesta- louhové tyčinky

-označování- plastová ušní známka

-do 72 hod od narození

-země původu, ministerstvo zemědělství, identifikační místo čístele

Odchov jalovic

Od 6 měsíců věku

Končí prvním otelením

Musí zajistit- dobrý zdravotní stav

- Optimální růst a vývoj

-včasný zapuštění

trvá 17-20 měsíců

zásady odchovu- vytvoření a stálost skupin 10-30 ks

-hmotnostně a věkově stejné

-kvalitní výživa

-vážení

-pozorování říje

-dostatek pitné vody

-pohyb

-výběh nebo venkovní krmiště

-vzdušný odchov

Výživa a krmení- intenzivně roste do 10 měsíců roku-> pak zpomalí

-včasné zapuštění a bezproblémové otelení

-výživa, hmotnost, kondice a výška v kříži

-dojená plemena- konzervovaná objemná krmiva- senáž, siláž, seno

-jádro do 12 měsíců- potom vyřadíme a zpět 2-3měsíce před otelením

-vysoká březost j.- 4-5 měsíců před porodem

-průměrný denní přírůstek 850-900d/ks/den

Pastva jalovic-vhodný odchov

-u dojných plemen a v chkbtpm

-produkce mléka

- v 7 měsících

-zdravá zvířata, ošetřené paznehty

-otužilá, vzniklá na zelenou píci

-v utvořené skupině

-6-12 měsíců -> 20-25kg

-13-18 měsíců -> 30-40 kg

-nad 19 měsíců -> 45-55 kg

-na100 kg živé hmotnosti 15 kg píce

-přikrmujeme- seno, siláž, senáž, do roku jádro, minerální lis, voda

- do 1 roku 15-25 arů   nad 1 rok 25-35 arů

Ustájení jalovic-mikroklima 5-15C

-vzdušná vlhkost 60-75%

-technologie navazovat na odchov telat a na dojnice

-volné ustájení s výběhem

-stelivové a bezstelivové

-kotcové, boxové

-a)boxové ustájení- minimální střety

-dobrá čistota zvířat

-dobrá manipulace se zvířaty

-bezproblémové pracovní operace

-boxy- pro odpočinek, větší počet boxů než je počet zvířat, nad úrovní podlahy, v kotci

-stelivové- sláma, piliny, hobliny, písek, rašelina, separát

-bezstelivové- lehací matrace, podlahy- plný nebo roštový

-b)kotcové ustájení- optimální skupina 20 ks

-horší manipulace se zvířaty

-více střetů a úrazů zvířat

-levnější

-lože

-krmiště-venku, zastřešený, 1:1 počet krmných míst

-stelivové-hluboká podestýlka- odklízí se za delší dobu

-nepropustná vana

-pravidelné přistýlání

-ploché lože- podlaha nemá spád, pravidelně se nastýlá a odklízí, zvířata více znečištěna

-spádová podlaha a vysoká podestýlka- lože má sklon 6-10% směrem do krmiště, pravidelné přistýlání a odklizení, zajišťuje pohybový aparát

-bezstelivové- rošty

Ošetřování jalovic- hygiena prostředí

-zdravotní stav

-kvalitní výživa

-sledování říje

-váha

-upravování paznehtů- 1x za 6 měsíců

-časné zapuštění

Odchov plemenných býčků

Výživa a krmení- přípravné období- krmí se kvalitní seno, ČOT, BO, voda

-test vlastní užitkovosti-kvalitní objemná krmiva, jádro, voda

- po testu- výživa stejná jako test vlastní užitkovosti, ustájení skupinové, volné

Chov plemenných býků

Nejdůležitější kvalitní výživa (kvalita ejakulátu)

ISB- nadprůměrní jedinci, kteří prošli výběrem

-testovací připarování- u mladých býků

-1000 inseminační dávek

-mléčná užitkovost dcer býků

-svazy chovatelů

-mezinárodní testace- holštýn, ČESTR

-býci testování v zahraničí

-cizí býci u nás

-výživa a krmení- objemná krmiva, jádro, voda

-ustájení- volné, stelivové i bezstelivové, 2-3 býci

-ošetřování-pouze tělesně a duševně schopní muži nad 18 let

-při manipulaci alespoň 2 ošetřovatelé

-péče o pohlavní aparát

-pravidelný odběr spermatu

-kontrola zdravotního stavu

-péče o paznehty

-pravidelný pohyb- výběhy, provádění, kolotoče

Přirozená plemenitba- v chkbtpm

-býk společně s krávami na pastvině

-2 měsíce

-harémový 20-30 krav

-zdraví pohlavní aparát

-kvalita spermatu

-ošetřování paznehtů

-kontrola zdravotního stavu

-výživa- výběh, to co krávy

-objemná krmiva, jádro, voda